

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“ i „Nasz Przyjaciel“

„Drweca“ wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,25 zł z doręczeniem 1,44 zł miesięcznie. Kwartalnie wynosi 3,75 zł, z doręczeniem 4,30 zł. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk wydawnictwo: „Drweca“ Sp. z o. p. w Nowemiście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 3-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej. Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Drweca“ Nowemiasto-Pomorze.

Rok VI

Nowemiasto-Pomorze, Wtorek dnia 20 kwietnia 1926.

Nr. 46

Parcelować należy, ale przezornie i roztropnie.

Podług ustawy parcelacyjnej został ogłoszony wykaz majątków lub ich części przeznaczonych na parcelację. Na Pomorzu przeprowadzenie parcelacji przypada w udziale Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu. Według art. 60 ustawy parcelacyjnej parcele na Pomorzu mają dochodzić do 35 ha. Pierwszeństwo przy nabywaniu parceli ma służba dworska. Parcelacja u nas na Pomorzu jest pożądana. Spowoduje ona bowiem gęstsze zaludnienie i większe skrzepnięcie granic przeciw Niemcom, ale właśnie dla jej specjalnego znaczenia na Kresach Zachodnich winna ona być przeprowadzona ze szczególną starannością i mądrością. Tutaj poprzednio już od dziesiątek lat dokonywał parcelacji i kolonizacji rząd pruski. Będąc zasobny i bogaty w środki materialne stwarzał wzorowe pod każdym względem osady; wioski te kolonizacyjne dodatkowo i okazałe odznaczają się od innych osiedli. Rząd pruski bowiem na każdej parceli stawiał masywne, praktyczne zabudowania. Wybudował dom — często pozujący na piękną wille, chlew i stodołę, dał inwentarz i narzędzia rolnicze osadnikowi, wprowadzając go w ten sposób do przyciotowanego już z wszystkim szczegółami gniazda, stwarzając mu w ten sposób możliwość racjonalnej, spokojnej gospodarki, bo nawet zasiew otrzymał i był zwolniony na przeciąg pierwszych trzech lat od wszelkich opłat. I dopiero po tym czasie, gdy się już zagospodarował, był pociągnięty do oznaczonych opłat. A mimo tak idealnych wprost wymarzonych warunków spora ilość osadników, nie obeznanych dostatecznie z umiejętną gospodarką rolną, nie umiała sobie dać rady i porzuciła wyprzedawszy żniwo i inwentarz swe osady, wracając do ojczystych stron. O takim albo choćby nawet w przybliżeniu tylko podobnym sposobie kolonizacyjnym nasz Urząd Ziemski ani marzyć nie może. Wobec nietylko pustek, ale nawet niedoboru w skarbie państwowym o przyjęciu z pomocą osadnikom z zapasem pieniężnym ani mowy być nie może. Upada przeto możliwość przeprowadzenia budowy zabudowań gospodarczych, zaopatrzenia osadników w inwentarz, maszyny, narzędzia rolnicze i zasiew ze strony rządowej. Nasz Urząd Ziemski może dać nabywcom albo tylko połać gołej ziemi albo z przydzieleniem zabudowań znajdujących się w rejonie parcelowanego majątku. Z tych ostatnich znaczna część wcale się nie nadaje do rozmiarów wydzielonej parceli i trzeba je chyba dopiero rozebrać, aby z nich postawić inne, odpowiednio do rozmiarów i potrzeb osady.

Mile to brzmi w uszach ludzi niedoświadczonych, nieobeznanych z istotnym stanem rzeczy, niezdających sobie sprawy z trudności, które pokonać trzeba, jeżeli się im prawi w gazecie lub na wiecu: „dostaniecie bracie, rodaku, za 5 zł wpłaty mórg ziemi“. Niejednemu taka możliwość łatwego nabycia kawała ziemi wydaje się szczytem szczęścia. Ale cóż pocznie z tym nabytkiem człowiek nie mający żadnych zasobów pieniężnych ani na postawienie domu mieszkalnego, ani innych zabudowań gospodarczych, jako też na zakupienie pługa, brony, wozu i powozu, konia i krowy i t. d. Rękoma ani nawet rydłem i motyką się ziemi nie uprawi, ani plonu w przędzieradle lub fariuchu do domu się nie zbierze. Wobec tego możliwość przeprowadzenia parcelacji jest dziś bardzo ograniczona i skurczona. Można ją tylko przeprowadzić w ten sposób, że się podzieli dany obszar na tyle części, na ile starczy istniejących już zabudowań danego majątku parcelowanego, resztę zaś parcel przydzielili się adiacentom mającym już gotowe własne zabudowania. Parcele zaś niezabudowane pozatem można dać chyba tylko takim nabywcom, którzy się wykażą odpowiednim majątkiem, tj. takimi zasobami pieniężnymi, że będą mogli za niepostawić zabudowania i zakupić inwentarz. Lecz takich trudno będzie znaleźć, kto bowiem posiada taki kapitał, by zań mógł postawić budynki, to nie pokusi się o nabycie parceli, bo za tyle pieniędzy wobec niskich cen za gospodarstwo rolne, kupi on sobie już gotowe osiedle wraz zabudowaniami, inwentarzem martwym i żywym. Gdyby jeszcze choć rząd nabywcom tanim kredytem mógł przyjść z pomocą, ale wobec braku pieniędzy w kraju i drogości kredytu o tem ani mowy być nie może.

Wobec tego przy przeprowadzeniu parcelacji wielka przezorność i ostrożność jest wskazana, abyśmy tu na Kresach Zachodnich nie potworzyli stosunków takich, jakie istnieją na wschodnich, gdzie osadnicy mieszkają w podziemnych norach lub w najprymitywniejszych szałasach, a ziemia zarosła zieliskiem i chwastem, leży odłogiem bo brak i narzędzi rolniczych i zwierząt pociągowych. Wtenczas dopiero nasi wrogowie mieszkający o mie-dzę od nas mieliby atut agitacyjny w ręku przeciw

nam. I za pomocą ilustracji i kintopów nietylko u siebie w kraju, ale i po całym świecie z lubością przedstawiliby okazy i obrazy polskiej gospodarki. Dlatego, jeżeli przy każdym poczynaniu, to przede-wszystkiem przy przeprowadzaniu parcelacji należy przestrzegać zasady przysłowia znanego już starożytnym Rzymianom: „Cokolwiek czynisz, czyn mądre — a bacz na koniec“.

Zamordowanie Huberta Lindego b. prezesa P. K. O.

W sobotę 17. 4. br. depesza z Warszawy doniosła, że były prezes P. K. O., przeciw któremu toczył się proces o nadużycia w urzędowaniu na stanowisku prezesa P. K. O., został zamordowany. Morderstwa dokonał sierżant szkoły podchorążych w Warszawie W. Chmielecki, który po dokonaniu morderstwa

oddał się w ręce policji. Na pierwszym przesłuchaniu zeznał Chmielecki, że z toku rozprawy przeciw Lindemu nabral przekonania, że Linde zasłużył na karę, a obawiając się, po piątkowych przemówieniach obrońców, że sąd go uwolni, zabił go niechcąc, by Linde uszedł karze.

Nastroje Warszawskie. — Sikorski-Piłsudski.

Pogłoski o porozumieniu Sikorskiego z Piłsudskim. — W tym kierunku działa gen. Sosnkowski. — Piłsudski nie chce. — Inna koncepcja: Dmowski, Piłsudski, Witos.

Warszawa, 16. 4. W kołach politycznych obiega pogłoska, jakoby nastąpiło porozumienie pomiędzy gen. Sikorskim, a grupą piłsudczyków w Sejmie i wśród generalów. Wyrzeczem tego porozumienia ma być koncepcja nowego rządu, któryby powstał w razie rozbitcia koalicji obecnej, a na którego czele stanąłby jako premier i minister spraw zagranicznych gen. Sikorski, ministrem spraw wojskowych byłby gen. Sosnkowski, zaś szefem Sztabu generalnego p. Piłsudski. Wczoraj

po południu delegacja piłsudczyków udała się do Sulejówki, ażeby uzyskać aprobatę p. Piłsudskiego dla tego planu. Piłsudski odpowiedział jednak, że na żadne porozumienie z gen. Sikorskim nie pójdzie. Dzisiaj wybiera się do Sulejówki gen. Sosnkowski, aby próbować namówić p. Piłsudskiego do tego porozumienia. Inna wersja: Dmowski, Piłsudski, Witos. Oto ci trzej ludzie, na wzór triumwiratów rzymskich, mają ująć w swoje garście dyktatorską władzę.

80 milionów zł. nie wpłynęło do Banku Polskiego?

Specjalna Komisja Banku Polskiego natrafiła na ślad wielkich nadużyć na szkodę skarbu państwa, popełnionych przez firmy eksportujące z Polski towary zagranicę. Przeprowadzając statystykę towarów eksportowanych z Polski za zezwoleniem Min. Przemysłu i Handlu oraz obliczając waluty, jakie z tego tytułu wpływają do skarbu, ujawniono, że na 130 000 000 zł., eksportowanych w ciągu miesiąca towarów, wraca do Polski walut zagranicznych zaledwie na 50 000 000 zł. miesięcznie. Dochodzenie ujawniło, że niektórzy eksporterzy świadomie wprowadzali w błąd Ministerstwo Skarbu, podając niższe kwoty osiągnięte z eksportu. Ustalono, że

część walut zagranicznych, przypadających z eksportu wpływała do banków gdańskich do dyspozycji eksporterów. Machinacji tych dopuszczali się głównie eksporterzy drzewni, którzy reprezentują około 20 proc. wywozu z Polski. W związku z tem w najbliższych dniach ma się ukazać rozporządzenie skarbowe, zastrzegające obowiązek przekazywania do dyspozycji skarbu walut zagranicznych, osiągniętych z eksportu. Firmom, dopuszczającym się machinacji walutowych, wytoczone będą sprawy karne, a wydawanie zezwoleń na wywóz towarów zagranicę ulegnie rewizji.

W sprawie pożyczki amerykańskiej dla miast polskich.

Jak już donosiliśmy, firma Ulen et Comp. zgadza się zasadniczo na udzielenie kredytu do sumy 10 000 000 dolarów na inwestycje w miastach polskich. Ponieważ firma Ulen chce dać tę kwotę na warunkach zesztorocznych, które są uważane powszechnie za zbyt ciężkie dla dłużnika, więc Związek Miast Polskich zastanawia się, czy ewent. pożyczka nie byłaby nadmiernym ciężarem dla poszczególnych miast. W sprawie tej odbywają się konferencje, gdyż najpóźniej do dnia 30 bm. miasta mają odpowiedzieć firmie Ulen, czy skorzystają z proponowanej pożyczki.

Jest nadzieja, że uda się złagodzić warunki wymienionej pożyczki, gdyż dotychczasowe są wprost nie do przyjęcia. Zaznaczamy, że zesztoroczna pożyczka

Ulena udzielona miastom po kursie emisyjnym 86 za 100 przy oprocentowaniu 8 proc. w stosunku rocznym, minus 15 proc. na pokrycie t. zw. kosztów przedsiębiorcy. Do kosztów tych firma Ulen zaliczała wydatki na uruchomienie pożyczki i studia nad robotami inwestycyjnymi w ośnośnych miastach.

W ten sposób cała pożyczka po odliczeniu wszystkich ciężarów dostalaby się zaledwie w 71 proc. wartości nominalnej w ręce miast polskich. Nic dziwnego, że poszczególne miasta zastanawiają się, czy będą w stanie skorzystać z zaproponowanej pożyczki. We wspólnym interesie leży jaknajwiększe złagodzenie ciężaru wymienionej pożyczki inwestycyjnej.

Posel Bryła Ch. D. o emigracji do Tunisu.

Pos. Bryła biorący udział z ramienia Ch. D. w delegacji posłów zaproszonej przez Société d'emigration do Tunisu na konferencję w sprawach emigracji polskiej do Tunisu nadsyła Biuru Prasowemu Ch. D. następujące wiadomości. Posłowie polscy odbyli w Tunisie w piątek 2. IV. i sobotę 3. IV. szereg konferencji z właścicielami ziemskimi, dyrektorami kopalń i miejscowymi przemysłowcami. Okazało się, że emigranci z Polski będą widziani w Tunisie b. chętnie, najłatwiej zatrudnienie znajdą rolnicy, którzyby mogli przywieść z sobą jakieś kilkaset złotych. Dla nich najkorzystniejszą pracą jest

t. zw. metaysage t. j. dzierżawa. Kultura rolna zbliżona do naszej, tylko żniwa odbywają się w końcu maja lub w początkach czerwca, nadto jest dość dużo winnic. Również znaleźć mogą zajęcie górnicy w kopalniach (gorsze warunki), a wreszcie robotnicy budowlani. Także potrzeba jest 30—40 lekarzy, mniej więcej także ilość geometrów i do 20 farmaceutów. Posłowie zwieźdzeni również szereg firm i zaznajomili się z warunkami pracy, o czym bliższe szczegóły podane będą po powrocie posłów, którzy z Tunisu udali się do Marokka na dalsze konferencje.

